

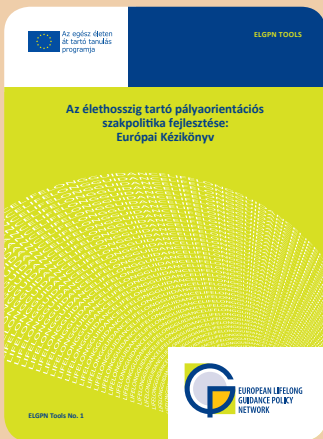
Nemzetközi körkép

Török Réka:

Mire szolgál a Resource Kit?

Az élethosszig tartó pályorientációs szakpolitika fejlesztése: Európai Kézikönyv rövid bemutatása

A cikk röviden bemutatja az Európai Pályorientációs Szakpolitikai Hálózat 2013-14-es munkaprogramjában magyar nyelvre lefordított Resource Kit szakpolitikai kiadvány céljait, felépítését, valamint felvázolja, milyen adaptációs lehetőségek állnak rendelkezésre az irányelvek gyakorlatba ültetésének céljából.

A Nemzeti Munkaügyi Hivatal pályorientációs feladatainak ellátásához kapcsolódó európai uniós fejlesztések hangsúlyosan kapcsolódnak az ELGPN (European Lifelong Guidance Policy Network, Európai Pályorientációs Szakpolitikai Hálózat)

munkaterveivel. A 2007 óta működő ELGPN hálózat az Európai Unió és az EGT tagállamait fogja össze. A Hálózat célja, hogy segítse a tagállamok és az Európai Bizottság életpálya-tanácsadásának közösségi szintű együttműködését.

Magyarország alapító államként lépett be a Hálózatba 2007-ben, és azóta is aktívan közreműködik a szakmai célok megvalósításában. A Hálózat támogatja a tagállamok életpálya-tanácsadással, pályorientációval kapcsolatos szakpolitikai fejlesztését és érdekeinek képviseletét, valamint az EU 2020 és a vonatkozó munkaügyi, oktatási szakpolitikák mentén a pályorientáció rendszerének horizontális fejlesztését. Az ELGPN tevékenységét az Európai Bizottság az Élethen át tartó tanulás stratégiája keretében támogatja.

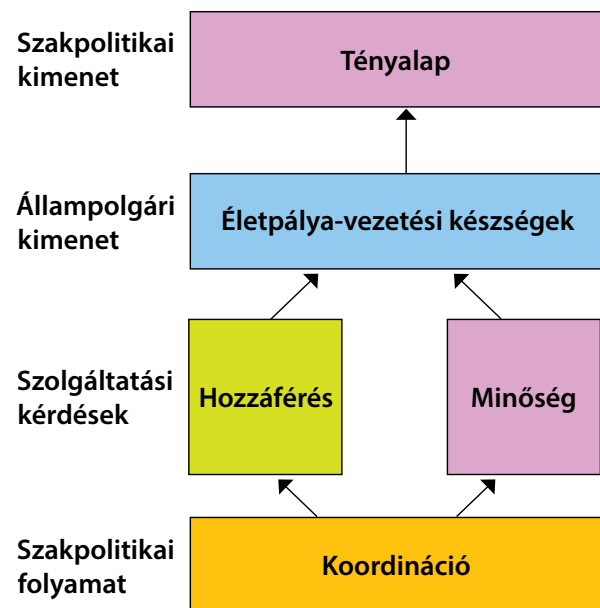
A 2013-14-es munkaterv kiemelt feladata volt a *Resource Kit*, és a hozzá kapcsolódó *Glossary* elkészítése, melynek fordítását minden tagállam elkészítette (<http://eletpalya.munka.hu/hirek/hirek-elgpn-2014-05>).

A *Resource Kit* egy olyan kézikönyv, amely az életpálya-tanácsadásban érintett szektorok számára fogalmaz meg szakpolitikai javaslatokat, kijelöli a megfelelő lépéseket, és bemutatja a nemzetközi jó

gyakorlatokat. A gyűjtemény az ELGPN fókuszában álló négy alapvető téma mentén szerveződik:

1. karriermenedzsment készségek (CMS),
2. állampolgári felhasználói hozzáférés a szolgáltatásokhoz,
3. tényalapú pályorientációs szakpolitika és minőségbiztosítás,
4. koordináció és együttműködés.

Az életpálya-tanácsadás egy szakpolitikai ágazatokon átvívelő, horizontális terület, így a Resource Kit fentebb bemutatott négy alapvető témája az alábbi hat fő szakpolitikai terület (policy fields) mentén kerül kifejtésre: a közoktatás, a szakképzés,

1. ábra. A 4 fő téma közötti kapcsolatot bemutató modell
forrás: Resource Kit, 1.1 ábra, 11. o.

a foglalkoztatás, a felsőoktatás, a felnőttképzés és a szociális befogadás. Minden egyes szakpolitikai területen belül egyenként kifejtésre kerülnek az egyes fókuszban álló horizontális szakpolitikai témák (policy themes) is: a fiatal korosztály, az aktív korúak és a társadalmi befogadás témakörei.

A kézikönyv tehát azzal a céllal készült el, hogy útmutatásul szolgáljon a tagállamok saját nemzeti, regionális és helyi – ágazaton belüli és ágazatok közötti – pályaaorientációs szakpolitikájának és gyakorlatának értékeléséhez és áttekintéséhez, valamint a jövőbeni fejlesztés tervezéséhez. A számos esettanulmánnyal illusztrált kézikönyv bemutatja az életpálya-vezetési készségek keresztirányú aspektusait, a tanácsadási szolgáltatáshoz való hozzáférés lehetőségeit, a minőségbiztosítást és a tanácsadásban részt vevő különböző szereplők és érdekelt felek koordinációját. Az ágazati dimenziót az iskolák, a szakiskolai oktatás és szakmai gyakorlat, a felnőttképzés, a felsőoktatás, a foglalkoztatás és a társadalmi beilleszkedés konkrét elemzése egészítik ki.

A kézikönyv használatának néhány lehetséges példája:

- országos, regionális vagy helyi fórumokon a teljes élethosszig tartó pályaaorientációs szolgáltatás felülvizsgálata az ország/régió/térség területén;
- egyes ágazatok szakpolitikusi és/vagy döntéshozói pályaaorientációs szakpolitikájuk, szolgáltatásaik és programjaik felülvizsgálata;
- pályaaorientációs szakembereknek szóló képzési programok során a szakemberek munkájához tartozó szakpolitikai környezetről szerzett ismereteik gazdagítása.

Ezeknek a céloknak a teljesüléséhez maga a Resource Kit ad referencia pontokat, és fogalmaz meg példákat arra vonatkozóan, miként lehet feltérképezni a négy kiemelt témakör hat szektorban való megjelenésének, működtetésének értékelését. Minden területnek – legyen az regionális, országos vagy egyéb – megvannak a maga speciális jellemzői. Ezért kihívást jelent egyetlen szakpolitikai fejlesztési útvonalat követni, legyen szó akár az életpálya-vezetési készségekről, akár a minőségbiztosításról az egyes szakpolitikai szektorokban. Ennek ellenére hasznos lehet áttekinteni a fejlődés különböző

szempontjait bemutató szakpolitikai lépések sorát, például az 1. táblázat alapján.

A kézikönyv minden fő fejezetének végén megtalálhatóak az önértékelésre alkalmas összegzésre szolgáló eszközök példái. Ezek segítségével a tagállamok áttekinthetik szakpolitikájukat, végrehajtási intézkedéseiket és a hozzájuk kapcsolódó prioritásokat, amelyek az életpálya-tanácsadás hozzáférhetőségének bővítését célozták. Ezek a leírások egyúttal rávilágítanak a fejlesztési folyamatra is. A tagországok a leírásokat meglévő szolgáltatásaik értékelésére és jövőbeni tervezésére, valamint az állampolgáraik minél jobb ellátására irányuló fejlesztésre is alkalmazhatják. A pontokba szedett ellenőrző listákat az egyes országok önértékelési célra is használhatják az adott témakörök adott szakpolitikai szektoraiban.

A szerző

Török Réka

munka-és pályatanácsadó
szakpszichológus

Nemzeti Munkaügyi Hivatal
TÁMOP 2.2.2 – 12

Projekt-végrehajtási Osztály
szakmai vezető

What is the Resource Kit for?

Lifelong guidance Policy Development: overview on the European Resource Kit

The article delineates the Resource Kit published and developed by the European Lifelong Guidance Policy Network (ELGPN) members during their 2013-14 Work Programme. It denotes not only the publication's aim and structure but provides ideas about implementation possibilities due to practical use.

1. folyamatleírás: A tanulási/fejlődési tapasztalat		
<p>Ad hoc, választható tartalom, nem a szakpolitika keretében Életpálya-építési ismeretek fakultatív oktatása; az életpálya-vezetési készségek (CMS) nincsenek a tananyagban; az NFSZ nem foglalkozik életpálya-vezetési készségekkel (CMS)</p>	▶ ▶ ▶	<p>Szervezett, kötelező tartalom Az életpálya-építési ismeretek kötelező formában történő oktatása; az életpálya-vezetési készségeket (CMS) vagy önálló, életpálya-építési ismeretek című tantárgy keretében oktatják vagy a tanrendet átszövő témaként vagy mindkét formában; az iskolák és a főiskolák az életpálya-vezetési készségeket (CMS) tantárgyként vagy annak oktatását tanrenden átnyúló modellként is választhatják; az életpálya-vezetési készségek (CMS) az NFSZ-nél igénybe vehető szolgáltatásként jelennek meg</p>
<p>Mindent egy kaptafára</p>	▶ ▶ ▶	<p>Fejlesztésközpontú, személyre szabott megközelítés</p>
<p>Nincs speciális képzés a munkatársak számára Nincs az életpálya-vezetési készségek (CMS) átadására irányuló képzés a szolgáltató munkatársai részére; nincs partneri kapcsolat külső erőforrásokkal</p>	▶ ▶ ▶	<p>Képzett munkatársak adják át az életpálya-vezetési készségeket (CMS), együttműködés keretében Az életpálya-vezetési készségek elsajátításának forrásait és szervezeteit pályaaorientációs tanárok vagy pályaaorientációs szakemberek koordinálják; a tanácsadó személyzet képzésének megalapozása az életpálya-vezetési készségek (CMS) átadásához; az iskola, a főiskola és az NFSZ csapata ki van képezve az életpálya-vezetési készségek (CMS) külső erőforrásokkal együttműködésben történő átadására</p>
<p>Hagyományos oktatás/módszertan A hagyományos oktatási és képzési módszerek érvényesülnek; az oktatás didaktikai utasításokra korlátozódik; nincsenek speciális tananyagok az életpályavezetési készségek (CMS) oktatásához</p>	▶ ▶ ▶	<p>Pedagógiai és felnőttképzési szempontból ösztönző és forrásokkal ellátott Az életpálya-vezetési készségek (CMS) anyagainak, valamint innovatív módszerek megalapozott használata – beleértve a tapasztalati tanulást, iskolán belüli és kívüli tevékenységek keretében</p>
2. folyamatleírás: Az eredmények megfigyelése és ellenőrzése		
<p>Nincsen szupervízió és nincsenek minőségi előírások Nincs felállított rendszer az életpálya-vezetési készség (CMS) tevékenységek ellenőrzésére és értékelésére</p>	▶ ▶ ▶	<p>Figyelemmel kísért és szupervízió alatt lévő programok Az életpálya-vezetési készség (CMS) tevékenységek ellenőrzését és értékelését kidolgozott rendszer végzi; az ellenőrzés javuló minőséghez és a hatások növekedéséhez vezet</p>
<p>Alacsony szintű az eredmény szemlélet Az életpálya-vezetési készségeket (CMS) nem kifejezetten tekintik tanulási/fejlesztési kimeneteli célnak</p>	▶ ▶ ▶	<p>Az életpálya-vezetési készségek (CMS) tanulása az állampolgári kompetenciák szerves részét képezi Az életpálya-vezetési készségeket (CMS) kifejezett tanulási/fejlesztési eredménynek tekintik, vagy különállóan, vagy megfelelő tantárgyakon, illetve foglalkozásokon belül</p>
<p>Hiányzó vagy csak formális értékelés Nincs tényekkel megalapozva az életpálya-vezetési készségek (CMS) hivatalos értékelése</p>	▶ ▶ ▶	<p>Hiteles, célhoz illeszkedő értékelés Az életpálya-vezetési készségek (CMS) átadásának tényekkel megalapozott szisztematikus és korszerűen fejlett értékelése; az értékelést az önfejlesztés didaktikai eszközeként használják</p>
<p>Nincs rendszeres jelentés</p>	▶ ▶ ▶	<p>Rendszeres jelentések Oktatási, képzési és NFSZ intézmények jelentései tényeket dokumentálva, nemzeti adatbázisba gyűjtve és értékeléssel; közzétett éves nemzeti jelentés, mely ajánlásokat is tartalmaz; az ajánlásokat további szakpolitikai reformokba és cselekvési tervekbe építik be</p>

1. táblázat. Az életpálya-vezetési készségek (Career Management Skills, CMS) megvalósításához vezető szakpolitikai lépések folyamata (forrás: Resource Kit, 4.1 táblázat, 27. o.)